

ЧАСТИНА I

Кларисса щира — отак. Пітер вважатиме її
сентиментальною. Вона сентиментальна — це правда.

Збагнула: єдине, про що слід говорити, — наші
почуття. Усе це розумування — дурниці. Просто говори
те, що відчуваєш.

ВІРДЖИНІЯ ВУЛФ, «МІСІС ДЕЛЛОВЕЙ»

Не даруй мені на згадку пустелі — й так усе
порожнеча шматує!

ФЕДЕРІКО ГАРСІЯ ЛОРКА

Не маю нічого, крім себе самої. Усе, що було, залишилося там. Тепер не поділяю час на минуле, сьогодні, майбутнє. Лише сьогодні — в ньому єдиному початок, продовження і, швидше за все, кінець мого життя. Календар з однією сторінкою. Так ліпше. Тверезо оцінюєш, чим володієш цієї миті. Не озираєшся назад, не заглядаєш наперед. Жодного самообману. Ілюзія — далєбі не сподівання, а надія — не завжди реальність. Це не песимізм. Приймаю життя, яким воно є. У німецькій мові є слово *hassliebe*. Якщо за словником, то воно перекладається як «почуття між любов'ю і ненавистю». Ось таке почуття в мене до кожного мого «сьогодні».

***

Щовечора ходжу по печиво. Мигдальне. Улюблене змалку. До цілодобової крамниці в сусідньому кварталі. Там постійно мокра кахляна підлога й продавчиня з сумовито-вологими очима. Яюсь не витримала й запитала: «У вас все гаразд?». Вона відповіла з розчаруванням і без жодної нотки надії:

«Такого не буває, дівчино». Тої миті я збагнула, яке безглузде моє запитання і яка щира її відповідь. «Усе» неможливе: якщо пощастить, отримаєш бодай чверть.

Мигдальне печиво у тій крамниці розкупувають миттю. Домашнє, хрустке, із солодково-гіркою ноткою. Щодень о пів на дев'яту приносить його літня емігрантка з Європи. Складає в кондитерському відділі сім паперових торбинок з духмяним вмістом, отримує гроші за продане вчора та йде собі. Минулого тижня я зіткнулася з нею на порозі крамниці. Як її впізнала? За запахом смаженого мигдалю. Їй бракувало лівої руки. А ще вона посміхалася.

***

Я прилетіла сюди, коли Там для мене все скінчилося. Одна валіза з речами, одна вічна негода за плечима, одна я. Тут теж часто дощить, здебільшого вночі, зате зранку — сонце. Навіть у січні. У цьому місті немає кутів. Поталанило. Кути врізуються в мене гостротою спогадів — боляче. Хоча, здавалося б, чому ж має боліти, раз усе минуло? Овальні будинки, овальні вулиці, овальні світлофори. І овальна лінія берега. Віконце для ковтка повітря. Із самим лишень морем мовчу. До всіх інших, приміром, на роботі, озиваюся за по-

треби. Перед сном сиджу на підвіконні, споглядаю порожню вулицю. П'ю чай з печивом, думки дивні. Скажімо, про те, що люблю випадкових людей. З ними в мене завжди багато чого збігається. А ще думаю про страх перед втратою. Може, це тому, що все вже втрачено?

2

Я вмираю. Звісно, всі колись помremo, але я приблизно знаю, скільки мені залишилося. Недовго. Зовсім не страшно. Коли часу обмаль, нерозумно витратити його на страхи, жалі та страждання. Неправда, що в такому становищі решту днів намагаєшся насичувати всім, чого бракувало досі. Зовсім ні. Кортить звичайного, такої собі середини між буденністю і власне життям. Дихати лінивим вечірнім бризом, пити каву на відкритих верандах, дивитися у вічі життю й запитувати в себе: «А що, як це неправда?». Цілком звичайні бажання, нічим не примітні, без драматизму.

Для мене моя хвороба — не вирок, як зазвичай про це думають. Я не підсудна й не приречена до ешафота, де мені силоміць нагнуть голову, накидаючи на шию петлю. Коли почула діагноз, не заплакала. Глянула на лікаря з акуратно зачесаною назад сивиною і сухо запитала: «Чому так рано?». Дурепа. Ти бозна-яка вже пацієнтка з таким діагнозом, тож сили на філософію, підтримку в нього вже не залишається. Конвеєр людських життів, які добігають

кінця. Він знизав плечима заговорив про можливості сучасної медицини. Я відмовилася: «Облиште, лікарю, це смішно! Яка там у вас нанотерапія?! Не такі ви розумні, аби обдурити долю!».

Вийшла з клініки в ранню весну. Раптом закортіло набрати в пакет цієї погоди, що так окрилювала, натягнути його на голову та якомога тугіше зав'язати біля підборіддя. Надихатися до сп'яніння, до цілковитого відчуття звільнення. Я посміхнулася й тієї миті знайшла відповідь на запитання, яке поставила лікареві. Час мого життя добіг кінця. Можливо, продовжиться воно в іншому місці, в іншій подобі. Відпустити — не означає здатися. Найчастіше це єдине правильне рішення, перемога над обставинами.

***

Я винайняла помешкання за сто п'ятдесят кроків від берега. Дві крихітні кімнатки та двоє величезних французьких вікон. Ззовні вони подряпані лезами холодних вітрів. Господиня зізнається, що кімнати порожні майже цілий рік, лише влітку сюди заселяються туристи. «У кварталі наш дім називають "Серцем вітру". Він зривається з берега й буквально вдирається сюди. Саме у вікна мого помешкання, негідник такий. Стукотить, дряпотить, ревнує якщо хтось, крім мене, тут мешкає. Не витримала, тогоріч